

Bréfa- og málasafn, ódagsett (1960-1963)

Bjarni Benediktsson – Stjórnmal – Dómsmálaráðherra – Heilbrigðismálaráðherra –
Iðnaðarmálaráðherra – Bréf – A. Tönnés – Ásgeir – Bent A. Koch – Bjarni á Laugarvatni – Eggert
Stefánsson – Hans Andersen – J. H. H. – Ludvik Horst – Therbel Therbelsen – Valdimar – Þórarinn
Olgeirsson – Jósefs systur í Landakoti – Íslenskir Aðalverktarar – Póstkort – Ættfræði – Ljóð – Um
löggæslu og lögregluþjóna

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Stjórnmalamaðurinn
Askja 2-28, Örk 6

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Þríórissa og Systur Blessaðs Jósefs í Landakoti

leyfa sér hér með að biðja

herra prófessor Bjarna Benediktsson.....

að sýna sér þann sóma miðvikudaginn hinn 28. ágúst milli kl. 2 og 5 e. h., að skoða hinn nýja Jósefsspítala í Landakoti, sem nú er fullgerður og tekinn verður til afnota fyrstu daga næsta mánaðar. Vígsla spítalans að hötti Heilagrar Kirkju fer fram í kyrþei sama morgun.

Þér eruð góðfúslega beðinn að sýna spjaldið við spítaladyrnar.

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Stu. Sigurdi frá Bönun er þessi vísa
sögn Benedikt Sveinssonar yngra:

Luftastími ef liggur hjá
lind vor einu sinni
drekkan, sveinar, samau þá
Söla kenna minni.

Ca
1962/63

Frá Sölu stærka og þóði hvedu regin
þóðar söju hvedu!

Dómkirkjan og Alþingishúsið.

Hús tvö háleit
hér er að líta —
hverjum húsam meiri! —
Dósti kirkju
og Alþingishús
Íslands alþjóðar!

Hvort þetta hús
hjá hinu stendur
nóttu og neytan dag,
eins og iðverdir
albrar menningar
þessa lands og lýðs.

(over)

Himinn og jörð
Saman höndum taka
þar Íslandi til auðru.
Andi Guds laga
andi mannlaga,
hrita' um þjóð heill bring.

L.S.

Þou Þjarni,

veðlagt sendur jeg deg
kopi af et brev jeg har
sendt til Hörður Sigur-
gestsson, som var stúdentur-
ráðsformann i 1961.

Her går alt bra, vi
har meget sne og
ser fram til jól

Bestelisen

James

BRITISH EMBASSY,
REYKJAVIK.

April 13

Dear Bjarni,

I tried to get you on the telephone several times yesterday but without success — I expect you were out taking advantage of the wonderful weather, while I unfortunately was busy packing.

You have once or twice lent me books, so I thought you might like to read the two I am sending — both have strong legal aspects.

I suppose it wd. be very improper for me to wish

your success at the elections, but
I can at least wish you
a happy summer.

Yours sincerely
Andrius J. J. J.

Ég hefji lesið okkur notaða og
er alveg sammála því, þess vegna
á málum er tærið. Auk notanna
minni ríttar breytinga, er sína
breytingin, sem ég teldi rétt
að gera, notuð fylgri lýsing
á forðum málanna frá ástafum
á efndagsbandalagsin, str. innvið
á bl. 15. Því miður hefji ég ekki
tönn á að láta neðvita þetta
innvið.

J. H. H.

Hjálpaðu, miðsamfyrir, Guðjóni
Kunstinsdóttur. Enginn vill líta við hennu.
Þú munnur skertu henni að greiða góðu
frábæra veginn í barli með þú
vel gefin börn.

Kokkudja.

Þjánni Langjavabni

Þú

Þjánni Benediktssonar, ráðgjafi.

Hr. Best. & Hefredaktør Bert A. Koch.
København;

Kære Hr. Bert A. Koch,
Her ved sender jeg Dem
artiklen om Olafur Thors. Jeg
haaber den er i bøger for lang
og nogenlunde i den sand, som
De ønskede. De vilde ~~gjøre~~ give mig
en stor tjeneste, hvis de rettede
paa sproget, hvor De mener
det er nødvendigt.

Vi ^{er oppe} har fulst udviklingen i
haandskrift sagen med den største
interesse og jeg har forsikret
Dem ^{om} at mange ved om det
store uegenlystige arbejde De
har gjort til at fremme den
løsning, som nu er i sigte.
For det og al anden venlighed
skylder vi Dem vor inderlige
taknemlighed

Med mine bedste hilsener
Deres

Oslofjorden
Fruskedag 6/2.

Kjære Bjarni

Jeg ligger på en lygte i
Oslofjorden og downer meg.
Det er deilig å feriere, - det
børde du også gjøre!

Men grunnen til at jeg skrives
er ikke frangen til å formane
deg til ledig-gang. Du sa en
gang at dersom jeg skulle
ønske meg en islandsk bok
så måtte jeg si fra. Nå har
jeg to ønsker. Jeg ville
gjøre ~~no~~ tak i

- a) Simaskrá Landsinni Íslands.
- b) Den islandsk statskalender.

Kan du skaffe meg en eller
begge disse bokene, ville jeg
være meget takknemlig.

Bestillingen
til hele familien fra

Tønnes A.

Mr. chefredaktør Terkel Therkelsen
Berlingske Tidende
København.

Kære Terkel

Gjættede sender jeg den omtalte
artikel om de økonomiske
foranstaltninger i Island. Den er
maaske lidt for lang men du
strøger det ud, som du mener at
kun for kortes' og lader rette
paa sproget, som maaske ikke
er helt rigtig og for indviklet.

Min officielle forbindelse med
Morgenbladet er ganske vist
sluttet for tiden da jeg ind-
gik i den nuværende vægning,
men alligevel haaber jeg at
du ikke har noget imod at
jeg ~~st~~ vedligeholder min
forbindelse med Berlingske
Tidende

Med venlig hilsen
din hengivne

Hv. rættismættur þórninn Hjalmarsson
Grimsby

Gævi vinur!

Allt-of lengi hefur drögið ~~þetta~~ ~~þetta~~
þórninn að senda þér þakki fyrir
þitt vinsamlega skert: út af ~~þessu~~
lökum fiskreit: deilumur við Brata. Meir
þótt: mjög vart um að fá þessa brettju
þína, þar sem ég veit, að þú hefur skilið
betur en þú, hver vott: var á ferðum
vari okki að gert. Þú hefur ^{stítt} stítt:
stránga vegna ofþoka Welch og félaga
þess. En: þú sem öðru hefur þú
sétt þinn gamalbúnað brettju skap.
Ég þakka þér sem rætt: innilega fyrir
lögulsemi þína & mi sem þú og
þú þinn góta og mikilsverða hlut
: öllu þessu máli. Ég vona að sjá
þig: suman heitun á heiti. Meit bestu
brettju frá öðrum hjónum til þess
og þess þinna.

þinn vinur

Gæd. sendilevra Glaus Andersen
Paris.

Gædi minn!

Ég skammt min þyngni að hafa ekki
þyng þabba þér skertit á dögumunum
og rannu enduraldit þat met heilla
öskum og þöskum til þins, því að þín
~~hefubest~~ enginn hefur átt ónatissamara
vit af þískveitideilunni en þú. Gvæt min þat,
þetra er skint en aldrei, og ég sendi þér
mín minna bestu þabba þyngni allt þetta.
Svo hit ég þig að flýttja kvettjun til
þjálakvæða þvinnu og kvæt met gödum
öskum öllum þykkum til handa.

Til minnis.

Þegar íbúðarkúsið á Borg braun, í miðjum febr. s.l. var prestskýrningur þar að flýta til Reykjavíkur, þar sem ekkert húsnæði var að fá í Borgarvelli eða þar í grennd.

Þetta þýddi að síra Ljófússon varð að flýta alla bændi sína sudur. Hann hefur orðið að ferðast hér á milli til þess að annast prestakall sitt.

Af þessu hefur presturinn haft nokkurn kostnað, sem ekki verji nema samgjarnt að ríkið taki e. g. þátt í neqna eitra atvika.

Vilt þú vera svo vissant. að láta atvika þetta mál í ráðuneyti þínu?
(sni)

Leuril. kemur sína Leo í viðtals-
tíma hit þín. Þykir mér þú betur
at þú kannist við erindi hans
þú er hann kemur.

Besta dvergr

Ásgrei

1911

Leio. na Maraschin 29
Italia ...

Þan komur,
mer þóttu lítt að þegra um,
Vikindi Olafs Flors. en það tekur á
að eiga að stjórna landi; a þessum
tröstur tímum.

Þú og Helia sendum þér þertu
Larnadaroskin & þinu ^{nyja}
starfi. Þú ert að Lyðveldi á
þér sterkan mann...
mer fannst þau opunberum þessi
móðgun Stordananns & Handrikan.

Það opunberaði mer - hvernig
fand þessi 1944 - ef við hefðum
prestað Lyðveldisstofnunum:

Um þitt að og fleira, hlakka ég til
að tala við þig - er við komum heim í
október.

Her hefar verið endislegst sumar og

föfandi hant. það er leitt þíð allan
hafid gítad hemsótt okkur hér. . .

Helia og eg þótjum karleya
að helða þóru þinni og þjálskyldur
og Hevll þer- þær. Símar!

þinn

Egbert Stefánsson

Dear Sigurðr, dear Bjarni,

Last Wednesday I came back to Berlin; and since work was waiting for me, I had a lot to do during the last days. My people here received me in a very friendly way; my coming late was regarded as due to "major forces" by everyone, and so, strictly speaking, there had not been much reason for the suspicions I had in Iceland. But anyhow, it was kind of you to write, too, to the Außenkommission. (Since we also got a letter from the German Embassy in Reykjavík, which told us about your admiration of Germany being nearly rebuilt again, we have now a folder "Bjarni Benediktsson" here, and my first job here after my return was to look it over and to take care of it. And that was a good start.)

I am very thankful to both of you for all your kindness you gave me in Iceland. I can only repeat my words to Captain Möller on the occasion of the last dinner on the ship: I am very glad that I could see Iceland and above all meet her people, because as to the land I never saw a countryside so different from ours here in Germany and as to the Icelanders, I think that some of the most valuable people who inhabit the world, are living in Iceland. And I hope to see your country again very soon and stay there longer than I could do so this summer.

I saw so many things on your island which were completely new to me. I had to learn to value them and very often I could only be astonished. It took and still takes time to "digest" all the experiences I had in Iceland. But new experiences broaden one's knowledge and a good knowledge on many fields is

the best foundation for a valuable judgement. Thus my visit to Iceland was a part in my education, and I think a very good one.

Only today I talked over my experiences with Dr. Hartwich who just came back from Spain, and we spoke about the friendliness in the countries we visited. We came to the conclusion that we in Germany must have lost this original kindness in human relationship which we think as striking in other countries. So my visit to Iceland opened my eyes for many things I did not see so clearly before.

I thank you that you gave me the possibility to gain a deeper knowledge about your country and its people.

Many kind greetings, dear Sigurðr and dear Bjarni, and kind regards to your children and Signy!

Your grateful

Forst

Jag tillägger ett kort som skulle egentligen ha gått bort just efter jag kom till Berlin. Kortet visar dörren av skolan där jag var elev.

STATE TREASURER

MINNESOTA

VAL. BJORNSON
TREASURER

ST. PAUL

JOHN N. NELSON
DEPUTY TREASURER

9. apríl

Bjarni!

Um leið og ég sakat á nafni þitt á ritstjórnarsíðu Christian Science Monitor frá Boston, datt mér í hug að senda þér sjálagða úrklippu. Þetta kom út á þeim tíma sem væntuð var í Washington og New York lit af 10 ára afmæli Atlantshafs-samingsins.

Þótt sum bögunum seinna (Kannst þú sjá þetta blað) er forstöðugreinin um Rússnesku togara-utgerðina virðis mjög svo 'interessant', sí grein, frumt máni.

Ég fékk alveg merkilega gott bréf frá 'Eykon' þússyni sum daginn; við erum að skrifa á um vinstanlegu fyrir 'Fyrirlestur' sem ég á að flytja á Íslandi sept.-okt. í haust, samkvamt þaðri stúdentafélags Reykjavíkur. Maturinn er skýr og skarp-gáfaður, eins og þú veyst þetta en ég.

(2)

Eg hlakka til þess að vera
þar, kannaðe minnar trar vitur, í
haustr; konan kemur með. Til
luttu í kóngingunum, þessi
fyrr og síðari!

Bið að heilsa Væltý!

- Væltýnar

Las Vegas - hele byens nightclub - åben fra 23³⁰ til kl. 5 morgen

Las Vegas 14/3 83.

Kære venner!

Vi sidder her i »Las Vegas«
og har det pragtfuldt.

Prøv selv engang!

Lær Kudde

Nasse.

»Las Vegas«

Dahlerupsgade 3-5 . Copenhagen . Denmark

BREV KORT
Støt
Kræftdagen

Vala Benedikt d. sd.

Hauklid. 17

Rykkjavík

Island.

EMBASSY OF THE
UNITED STATES OF AMERICA

f. Peinfeld

12 Nov '63

Dear Bjarni -

Although I am very sorry about the immediate cause of it, I am most pleased to learn that you are now to take over the position which you so well deserve.

This is just to convey my very best wishes for a long and successful "reign" I wish which I'm sure history will translate into reality.

Sincerely,
Jim

28. okt. 1963

Frið Sigurður og Bjarni Benediktsson dómarmálaráðgjafa.

Með þessu niðrentaða korti, sem
verður jöla kort í grímsoopu í ár,
sendi ég ykkur hjónum bestu kveðji.

Bjarnveig Bjarnadóttir

er hér um náskytt efni sjálfri æruverndinni að ræða, þótt lög-
verndin sé ekki hin sama.

Annars greinir lögfræðinga á um, hvað felist í æruhugtakinu.
Skilgreining hugtaksins og sundurgreining í undirflokkum er og
vafalaust nokkuð misjöfn í hinum ýmsu Norðurlöndum.

En og ekki um það að villast, að mjög er háð tíma, umhverfi,
aðstöðu og jafnvel stöðu aðila, hvort tiltekin athöfn telst til
ærameiðinga eða ekki og þá einnig til hvers undirflokks þeirra, sem
ráðgerður kanna að vera í hverju Norðurlandanna um sig.

Einhverjir kynnu aðhalda því fram, að vegna réttaröryggis og
góðrar norrænar samvinnu væri hér verkefni til þess að setja sam-
eiginlegar reglur um. En einmitt hið relativa hugtak ærameiðing-
anna gerir slíka fastmótun óheppilega ef ekki beint ómögulega.

Af þessum sökum er engin ástæða til ákveðnari löggjafar en nú
er um sjálft eðli ærameiðinganna. Enginn efi er á, að best fer á
því, að dómstólarnir hafi hverju sinni sem viðtekasta heimild til
að kveða á um, hvað skuli teljast til ærameiðinga. Ákvæði laganna
hljóta að vera ramma, sem dómstólarnir fylli út eftir því, sem
réttarmeðvitundin segir hverju sinni til um.

Engu að síðir eru nokkur atriði, sem eðlilegt er, að blaðamenn
íhugi sérstaklega. Þeirra á meðal má geta þessara:

1. Er heimild til sönnunar ásökunum, sem telja má til æru-
meiðinga of takmörkuð? Annadhvort yfirleitt eða a.m.k. varðandi
tiltekna flokka, svo sem stundum varðandi ákærur gegn opinberum
starfsmönnum hér á landi og það, sem kallað er brigsl að til-
efnislausu?

Í sumum þessara tilfella styður friðhelgi einstaklings það
sjónarmið, að varlega skuli farið í að heimila sannanir fyrir
ásökunum. Í öðrum tilfellum kunna almannagagsmunir að leiða
til hins sama. En gegn þessu hvorutveggja kemur, að eðlileg

umræða og gagnrýni er verulega skert, eðheimilt á að vera að segja frá því, sem er sannarlega rétt.

2. Þessu náskyld er svo spurningin um það, hvort nægt tillit sé tekið til þess hlutverks sem gagnrýnin hefur í opinberum umræðum - og þá einkum í blöðunum - ekki aðeins varðandi stjórnmál heldur og t.d. varðandi vísinda-kenningar og listaverk.

Því er með réttu haldið fram, að sá sem tekur virkan þátt í stjórnmálum eða látá fyrir almenningssjónir slík andans-verk, sem áður var á drepið, selji þar með sjálfan sig undir aðra og mun hardari gagnrýni en hinn, sem aldrei yfirgefur hin helgu vé einkalífsins, enda krefji almannahagsmunir þess, að slík heimild til gagnrýni sé fyrir hendi.

Þetta sjónarmið hefur fengið stöð með að vísu nokkuð almennt orðuðum ákvæðum í löggjöf sumra Norðurlandanna. En einnig þar sem ekki eru bein fyrirmæli um þetta eru svipaðar reglur taldar gilda. E.t.v. þurfa þar þó nánari útfærslu við.

Fyrir nokkrum árum flutti núverandi borgarstjóri í Reykjavík þáverandi prófessor í stjórnlagafræði, Gunnar Thoroddsen, ágætt erindi um "Málfrelsi og meidyrði". Þar segir hann m.a.:

"Það væri vafalaust askilegt að fá hér á landi reglur varðandi umræður um opinber mál, svipaðar þeim, sem gilda í nágrannalöndunum. Mér virðist, að þessar reglur ættu að vera eitthvað á þessa leið í stórum dráttum:

Ummæli væru vítalaus, þótt ekki tækist að færa fullar sönnur að þeim, ef eftirfarandi skilyrðum væri fullnægt:

1. Ummælin þurfa að vera sett fram vegna opinberra hagsmuna, en til þeirra telst nauðsynin á umræðum og gagnrýni um opinber mál.
2. Sá, er viðhafði ummælin, þarf að geta fært fram samileg og sennileg rök fyrir stöðhafingu sinni, svo að ljóst sé, að hún sé ekki úr lausu lofti gripin. Hafi hann sýnt ógetni eða gáleysi

um heimildir eða heimildarmenn, njóti hannekki sérstöðunnar.

3. Maður verður að vera í góðri trú á sannindi ummællanna, þ.e. sjálfur hafa trúað því, að þau væru sönn. Hafi hann vitað, að þau voru ósönn, eða enga sennilega ástæðu haft til að telja þau sönn, skal refsast honum, og, eins og áður er getið, varða vísvitandi ósönn ummæli, rógburður, varðhaldi eða fangelsi.

4. Ummælin mega ekki vera meira meiðandi eða móðgandi en nauðsyn krefur til þess að ná þeim tilgangi, sem hinir opinberu hagsmunir krefjast. Ef þau að búaingi, orðfari eða framsetningu eru óarflega móðgandi, koma hlunnindin ekki til greina".

Við þessa *formuleingu* Gunnars Thoroddsens hefi ég engu að bæta, því að ég get tekið undir það, sem hann segir:

"Með þessum reglum virðist nægilega gætt hagsmuna málfrelsisins. Og þeir, sem taka þátt í opinberum umræðum, þar á meðal blöðin hafa með þessum reglum nægilegt svigrúm til hóflegrar gagnrýni og sómasamlegra umræðna um þjóðmálin".

Þá athugasemd má þó gera við tillögur Gunnars Thoroddsens, hvort þörf sé á löggjöf um þetta, þar sem líklegt sé, að dómstólarinnir fylgi einmitt svipuðum reglum vegna hlutarins eðlis.

3. Þá hafa blaðamenn og réttmæta kröfu til þess, að eðlilegur fréttáflutningur einkanlega af opinberum fundum eða athöfnum verði ekki talinn til meiðyrða af þeirra hálfa, þó að þar sé rétt hermt frá því, að slík ummæli hafi þar átt sér stað.

4. Eðlilegt er, að blaðamenn velti fyrir sér, hvort refsingar k við meiðyrðum séu ekki of strangar, einkum að því leyti, sem þar heimila frelsissviftingu. Vegna þess að þó að menn viðurkenni nauðsyn æruverndarinnar, þá sé í lifandi lífi erfitt að brjóta ~~ukka~~ aldrei þá löggjöf, og raunar kunni stundum að vera siðferðileg skylda að taka á sig áhættu af lagabroti til að gata hagsmuna heildarinnar. En svipuð sjónarmið koma til greina um flest lagaboð,

enda skyldi enginn vera svo skinhelgur að hann líti svo eða teldi sjálfum sér trú um, að hann hefði aldrei brotið nein lög. Í nútíma þjóðfélagi er það nánast ómöguleiki fyrir nokkurn fullorðinn mann.

Um refsingarnar er það annars að segja, að ~~xmkk~~ a.m.k. á Íslandi ~~xm~~ tókast ekki í framkvæmd að beita frelsissviftingu fyrir þessi brot nema sem vafarefsingu fyrir sektir. Íslenskir blaðamenn hafa hinsvegar reynt mjög tregir til að borga sektir, sem þeir hafa verið dæmdir í fyrir þessar sakir. Yfirvöldin hafa hinsvegar ^{orðit} fyrir ásökunum um ofsóknir, ef þau hafa beitt frelsissviftingu. Þessvegna var fyrir nokkrum árum sett svohljóðandi ákvæði:

"Nú er ritstjóri, sem ekki er jafnframt úgefandi blaðs eða tímarits, ~~á~~ dæmdir til greiðslu sektar, fébóta, málskostnaðar eða til greiðslu kostnaðar af birtingu dóms vegna efnis í ritinu, og má þá samkvæmt ákvæðum dómsins innheimta greiðslur þessar eða eftirstöðvar þeirra með fjárnámi hjá útgefanda eða útgefendum ritsins".

5. Þá hefur þótt orka tvímalis, hvort þörf væri sérstakra reglna um ábyrgð á efni blada og tímarita, þannig að ^{af} ~~L~~ákveðnum aðilum væri ætíð ~~það~~ að ganga og hinar almennu reglur refsiréttarins ~~kæmu~~ því ekki til eða hvort halda ætti sér að þeim reglum e.t.v. með minniháttar breytingum.

6. Þessu náskýlt er það, að hve miklu leyti eigi að vernda nafnleynd þeirra, er rita í blöð. Eðlilegt sýnist að svo sé gert, a.m.k. þegar fyrir hendi er ákvæðinn aðili, sem ábyrgð ber á efni blaðsins.

Ég ætla mér ekki að leysa úr þeim vanda, sem fólgin er í úrlausn þessara og annarra viðfangsefna, sem nefna mátti.

Ekki mun ég heldur bera saman reglurnar, sem um þau gilda í hinum ýmsu löndum okkar, en nær er mér að halda, að þau hafi verið leyst síður en svo á sama veg í öllum löndunum. Þvert á móti gilda þar harla mismunandi reglur. Sú staðreynd sýnir, að þegar sagt er, að ^Leinhver ein ákveðin úrlausn sé samrímaleg lýðræðinu og tryggi það, þá fær það ekki staðist. Því að þrátt fyrir ólíkar réttarreglur í þessum efnum, þá eru Norðurlöndin öll jafn-góð lýðræðisríki fyrir því.

Sannleikurinn er sá, að réttarreglurnar eru hér aðeins öryggisreglur, sem til verða að vera, en sem sára sjaldan er í raun og veru gripið til.

Mikill vafi er og á, hvort meidyrðamál verða yfirleitt þeim til gagns, sem þau höfðar. Oftast er það svo, að þau vekja athygli miklu fleiri á meidyrðunum en ella hefðu um þau haft hugmynd. Málafærlin út af ^Rauða rúbíninum, sem raunar eru annars eðlis, geta orðið hér til mikillar leiðbeiningar. Hvort sem við teljum þau hafa verið réttmæt eða ekki, er enginn efi á, að þau hafa auglýst bókina miklu betur en nokkuð annað og einmitt þeirra vegna hafa miklu fleiri lesið hana en ella hefðu gert.

Á sama veg verða meidyrðamál oft til þess, að meidyrðin sem fáir hefðu ella kynst og enn færri munað, dreifast út og verða bókfærð, t.d. í dómasöfnum komandi kynslóðum til fróðleiks og oft undrunar yfir út af hverjum hégóma menn áður fyrri deildu.

Á Íslandi hefur oft verið kvartað yfir of miklu návígi á umræðum um almenn mál. Vegna fámennis verða persónulegar deilur e.t.v. síður umflúnar hér en annars staðar. Við viljum þó trúa því, að þetta sé hér að ferasst í rétta átt. A.m.k. er víst, að meidyrðamál milli blaðamanna, sem voru harla tíð t.d.

fyrir 50 árum, eru nú svo að segja úr sögunni. Hér voru það þá ekki refsingarnar, sem verkuðu til siðbótar, heldur aukinn þroski, víðsýni og réttur skilningur á því, að ekkert er eðlilegra en að menn greina á og að sitt sýnist hverjum. Skoðanamunurinn kemur ekki af mismunandi manngæðum, heldur af því að sjónarmiðin eru og hljóta að vera ólík. Umhverfið breytir jafnvel um svip eftir því, hvort sami maður horfir á með báðum augum, eða aðeins öðru hvoru, þótt bæði séu heil. Engum tveim mönnum hefur nokkru sinni komið veröldin alveg eins fyrir augu.

Athafnir og skoðanir annarra verða að dæmast með þetta í huga og þá hverfur lönguni til dómhörku og meidyrða um náungann skjótlega af sjálfu sér.

Í þessum efnum sem öðrum eiga blöðin stöðugt að hafa í huga skyldu sína sem umbótamenn og uppalendur þjóðfélagsins.

Da Olafur Thors, formanden for Selvstændighedspartiet, i november 1959, dannede sin koalitionsregering hvori Selvstændighedspartiet og Socialdemokratiet deltager, erklærede den straks det for sin vigtigste opgave at gennemføre nødvendige foranstaltninger for at fjerne den risiko, som en stadig voksende inflation havde skabt i betalingsbalancen over for udlandet.

I begyndelsen af februar forelagde regeringen derpå sit forslag til sådanne økonomiske foranstaltninger og bebudede samtidig andre vidtgående ændringer i det økonomiske system. Dette økonomiske forslag er nu blevet vedtaget efter hårde debatter i Altinget, hvor regeringspartierne enigt støttede forslaget, medens Fremskridtspartiet og Folkealliancen (kommunisterne) vendte sig imod det.

Med denne lov har man devalueret den islandske krone, således at f.eks. en dansk krone nu svarer til 5.51 isl.kr. Denne kurs tager sigte på, at fiskeriet skal kunne drives uden understøttelser. Fra regeringspartiernes side hævdes det, at man her i virkeligheden blot officielt anerkender kronens reelle fald, der allerede var indtruffet, og som man tidligere havde skjult ved høje og indviklede importafgifter, som brugtes til ligesaa indviklede subventioner til exporten.

Oppositionen erklærer heroverfor, at dette indebærer en utaalelig forringelse af befolkningens ^{levesvundgaard} (lønforhold), så meget mere som automatiske lønstigninger på grund af pristalsstigninger nu er forbudt.

Regeringens svar ^u hertil, at erfaringen har vist, at stadige lønstigninger, baade på grund af gentagne grundløn-

Da Olafur Thors, formanden for Selvstændighedspartiet, i november 1959, dannede sin koalitionsregering hvori Selvstændighedspartiet og Socialdemokratiet deltager, erklærede den straks det for sin vigtigste opgave at gennemføre nødvendige foranstaltninger for at fjerne den risiko, som en stadig voksende inflation havde skabt i betalingsbalancen over for udlandet.

I begyndelsen af februar forelagde regeringen derpå sit forslag til sådanne økonomiske foranstaltninger og bebudede samtidig andre vidtgående ændringer i det økonomiske system. Dette økonomiske forslag er nu blevet vedtaget efter hårde debatter i Altinget, hvor regeringspartierne enigt støttede forslaget, medens Fremskridtspartiet og Folkealliancen (kommunisterne) vendte sig imod det.

Med denne lov har man devalueret den islandske krone, således at f.eks. en dansk krone nu svarer til 5.51 isl.kr. Denne kurs tager sigte på, at fiskeriet skal kunne drives uden understøttelser. Fra regeringspartiernes side hævdes det, at man her i virkeligheden blot officielt anerkender kronens reelle fald, der allerede var indtruffet, og som man tidligere havde skjult ved høje og indviklede importafgifter, som brugtes til ligesaa indviklede subventioner til exporten.

Oppositionen erklærer heroverfor, at dette indebærer en utaalelig forringelse af befolkningens ^{levelsesforhold} (lønforhold), så meget mere som automatiske lønstigninger på grund af pristalsstigninger nu er forbudt.

Regeringens svar ^u hertil, at erfaringen har vist, at stadige lønstigninger, baade på grund af gentagne grundløn-

forhøjninger og forbindelsen mellem løn og pristal, ikke har kommet arbejderne til gode. Tverimod peges på, at indflydelsesrige fagforenings-ledere tilhørende oppositionen paastaar, at levestandarden er blevet forringet fra 1947. Dette er skeet paa grund af den prisforhøjning og ustabilitet, som er uadskillelig fra inflationen.

For at opveje forbudet mod forbindelse af løn og pristal har man bestemt at forhøje familietilskuddene saa meget at man kan regne med, at en familie med tre børn ikke bliver udsat for nogen nedskæring af levestandarden. Samtidigt vil man forhøje tilskudene til de gamle og invalider. Efter disse revolutionere forandringer i folkeforsikringen vil den i Island spille omtrent den samme rolle i en arbejders indkomst som i Danmark, medens ^{Island} man hidtil har været meget tilbage i denne retning. Desuden har man bebudet en ophævelse af indkomstskatten på normale lønindtægter. For at skaffe penger til alt dette maa man ganske vist gennemføre en omsætningsafgift.

Arbejdere og arbejdsgivere står frit med hensyn til ændringer af grundlønningerne, men regeringen har erklæret, at arbejdsgiverne ikke kan forvente regeringens bistand gennem subventioner eller på anden måde for at dække sådanne omkostninger.

Desuden har man besluttet sig til en begrænsning af udlån for at hindre den voldsomme investering, som er en af hovedårsagene til inflationen. Endvidere har man forhøjet rentesatserne, den normale vekselrente fra 7% til 11% for at genskabe folks tillid til pengene, idet renten de sidste

En þetta rétt?
En þess vegna
meira. Guðjón
Hannan veit
þetta.

år ikke har kunnet opveje tabet ved opsparingen som følge af ~~denne~~ inflationen .

De restriktioner som hidtil har været paa importen vil blive ophævet for så vidt dette er gennemførligt af hensyn til vedligeholdelse af handelen med clearinglandene.

For at sikre disse planers gennemførelse må der skabes en valutareserve, hvad Island i høj grad har forsømt, og derfor har den internationale valutafond og den europæiske fond i Paris ^{(tilføjet 70 million dollars til Islands} ~~forøget deres lånevotaer til Island med~~ ^{dis-} ^{position)} 20 million dollars.)

Alt dette vil medføre mere radikale ændringer i Islands økonomi, end man har været ude for i de sidste aartier. Oppositionen^m hævder, at man hermed er ved at indføre et "pengevælde" i landet, gøre de fattige fattigere og de rige rigere. Regeringspartierne gør derimod gældende, at befolkningen ikke har kunnet nyde frugterne af de store anlægsarbejder de sidste år netop på grund af inflationen, og at det nu er meningen at bringe Islands økonomi på linie med, hvad man i alle andre frie lande anser for nødvendigt, i hvert fald i de nordiske broderlande, der allesteder anses for forbilledlige socialt set.

Kun erfaringerne vil vise, hvordan dette lykkes. Alle indrømmer, at nye lønstigninger i høj grad vil true disse foranstaltninger, og modstanderne spår dem intet godt, blandt andet fordi fagforeningerne, hvor kommunisterne har en nøglestilling, vil vende sig imod dem. På den anden side er det at landet vil komme til at stå over for en meget farlig situation, hvis disse foranstaltninger skulle mislykkes. Man må derfor håbe på, at alle ansvarsbevidste kræfter vil arbejde for, at denne reform må lykkes.

Dear sir!

As you perhaps remember I got ~~through your~~ with your help Mr. Slost Ludwig to guide my son in Berlin during my stay there while attending the Congress for Cultural Freedom. I then invited Mr. Ludwig to visit us in Iceland, where he has been staying at our home during most of August. It was intended that Mr. Ludwig should leave early enough

to be back in Berlin in the end of August or ~~the~~ beginning the first days of September. But owing to the delay of the ship he is ~~returning~~ taking back it is now expected, that he can not be back in Germany before ~~the~~ about the 11th of September. ~~Therefore we did not~~ This delay was unforeseen and I hope you will understand that it has occurred through no fault of Mr. Ludwig, who has used ~~his~~ his time

here to see as much of Iceland as possible at to get acquainted with people and circumstances here. We have enjoyed very much to have him staying with us consider him a very good representative of your great people.
Sincerely yours

at ljóta út, at fengum (3.
þannig þetta ríkissjóðarinnar,
innlent lán at upphaf
ist. kr. 1.500.000. — til jafna-
langa tíma og met þor' af-
þegnum fyrir komulagi, sem
þarf til þess at bægt sé at
innar af landi næstgys-
þegar greitt þur berum.
einkennum kontraktar önt
þyppingu tilveitlunnar,
sem verður af jöðlunnar
lygjaldarinnar. Þetta lán
er met þess ávörðunnar
þessu og skuldabæfarma
þessu ávörðunnar.

Forsætis-
ráðuneytið

þessu at vísu
tillofa til
þessu.

Nutidens teknik har skabt hidtil uanede muligheder for gode levekaar for alle mennesker. Vi har naturligvis endnu en lang vej at gaa, men alligevel er det ikke mere nogen ureel fantasi, at fattigdom og nød kan blive udryddet hvis vi med god vilje og forstand bruger alle de midler, som nu staar til vor raadighed.

Men tekniken indebarer ogsaa nye farer for menneskets liv og helbred. Alle de som her er samlet arbejder ^{hver} ~~hver~~ paa sit virkefelt til at formindske disse farer. Opgaverne er naturligvis forskellige i de enkelte grene og enkelte lande. Overalt kraves det at man følger med tiden, man maa ikke kun lære af sin egen og andres erfaring, men ogsaa saa snart nye redskaber tages i brug eller en ny virksomhed begynder prøve at forudse hvilke nye farer de kan føre med sig og træffe de nødvendige modforanstalt-

ninger.

Det er klart, að dette vigtige arbejde har større mulighed til at lykkes, hvis de som bærer ansvaret og har de største qualificationer paa forskellige felter faar lejlighed til at træffes og diskutere de aktuelle spørgsmaal og vanskeligheder som de har at kæmpe i mod.

I sidste uge var jeg paa et stort møde, hvor vise folk fra alle verdensdele diskuterede i hvilken form man kunde naa frem til detnødvendige samarbejde, som nu gör sig gældende paa saa mange omraader.

Mange mente at man skulde stifte een alt omspændende verdensstat, andre at staterne maate blive større eller i det mindste saa maatte man komme væk fra det suverænitets - begreb, som hidtil

har været statens kendemærke. Hvad end man mener om disse forslag er det klart at det vil tage en lang tid at realisere dem. Men en af de berømte videnskabsmænd fra den store verden, en mand som har tænkt dybest om disse problemer, framhavede ogsaa at det var ikke nødvendigt eller tidsmessigt at sætte maalet nu saa højt. Han pegede paa de nordiske stater og sagde, at mellem dem havde man naaet frem til et saadant samarbejde, som kunde være forbillede for de andre. De havde vist, at hvis man havde virkelig vilje til samarbejde saa kunde man naa betydelige resultater uden at give afkald paa den selvstaendighed, som ^{vi} de ogsaa ^{vi} sætte saa stor pris paa.

Det møde som skal begynde her i dag er kun eet eksempel paa det mangfoldige forbilledlige samarbejde mellem vore fem nordiske stater. Jeg byder Dem alle vel-

det Luftnybren
kommen til Island. Jeg haaber, at De
selv og den vigtige sag, som forener
de her vil faa det udbytte af mødet
som de mest optimistiske venter. ~~Med~~
~~denne~~ erklærer jeg mødet aabnet.
det sytten nordiske arbejds-til-
ræds møde aabnet.

Reykjavík,

Kr. 150.000,00

er gefið sjálfkrafa með líftýni,
sem ávæðing hefur verið kr. 1200000
á ári, ferðatýsk, sem kemur
kr. 15000,00 á hverjum 5 árum,
og svo með þáttum fyrir út-
gáfu dóma og reglustu, sem
er á að ummælt árið 1961
eftir 1962. Lykist þetta þá á
næstu þremur árum.

Stétt lögregluþjóna hefur hér á landi vaxið upp með þéttbýli og bættem samgönguháttum. Á meðan hvorugt var fyrir höndum var lögregluþjóna ekki þörf. Vegna þess, að hér skortir enn verulega á þær erfðavenjur, sem gamalli borgarmenningu eru samfara, vanmeta ýmsir störf lögregluþjóna og telja þau stundum óþarfa afskiftasemi.

Lögreglumenn vinna flestum fremur verk sín fyrir augliti alls almennings. Störf þeirra eru þess vegna opin fyrir gagnrýni. Ef vantar á góðvild af hálfu annars eða beggja, er viðbúið að leiði til árekstra og vandræða.

Eitt meginverkefni félags lögreglumanna hlýtur að vera það að skapa þann stéttaranda, sem bægi því líkum hættum frá. Engin stétt þarf frekar á innbyrðis hollustu að halda, en jafnframt hollustu við þjóðfélagið, bæði handhafa stjórnvaldsins, og þegna.

Með eflingu þessa hollustu hugarfars skapa lögreglumenn sér virðingu og samúð, sem er haldbezta tryggingin fyrir réttu mati á þýðingu starfs þeirra. Að sjálfsögðu óska þeir eins og aðrir eftir bættem lífsskjörum. Í þeim efnum er mest komið undir heillavænlegri þróun. Þjóðfélagsheildarinnar, því að nú þegar hefur svo mikið á unnist, að traúla verður með sannri sagt, að lögregluþjónar séu settir hjá. Hitt er rétt, að starfsskilyrði þeirra eru enn um sumt óboðleg.

Þar varðar mestu, að sem fyrst verði komið upp viðhlítandi lögreglustöð. Nauðsyn lögreglumanna og þörf bæjarfélagsins

fer þar saman. Allar horfur eru á, að úr þeirri höfuð-
nauðsyn verði bráðlega bætt, enda getur hvorki ríki ne'
bæjarfélag á veglegri hátt þakkað lögreglumönnum þeirra
mikilsverða þátt í að byggja upp holla þjóðfélagshætti
í höfuðborg Íslands.

I have known Gísli Sigurðsson

for about three years.

Before I met him personally I had heard his name when I as editor of the Morgunblaðið was looking for a promising young man to become a journalist at the paper. But before I could contact him he had already entered government service. In that capacity I learned to know him when I became minister three years ago. He does not work in my ministry but just the same he has done some work for me and ~~the cause of~~ the young men ~~of~~ both I and my colleagues consider him one of the outstanding young men in government service. He is a hard worker, thoughtful and intelligent. His qualities are such that he has been selected to solve difficult and delicate questions ~~which are of great importance~~ where we needed our best people. I have also met him in the home of his parents - in-law, where he has shown himself ~~as being~~ as being considerate and likeable in every way.

socially

Som gjest til studentfestlighetene i denne uke kommer student Torill Skard. Hun er en meget begavet student, datter av professor Sigmund Skard og dosent Aase Gruda Skard, hennes morfar er professor Halvdan Koht (utenriksminister 1935 - 40).

Torill har vært formann i Studenttinget og er nå styremedlem i Studentsamskipnaden i Oslo (Oslostudentenes velferdsorganisasjon). Torill hørte tidligere med til Arbeiderpartiets radikale fløy, men er nå en av lederne i Sosialistisk Folkeparti. Hun er sekretær for partiets stortingsgruppe (2 representanter i Stortinget) og fikk en del stemmer ved valg av partiformann ved partiets landsmøte for noen tid siden. Torill er meget aktiv mot fellesmarked og NATO.

Du husker sikkert Afrika-kongressen i Oslo i sommer. Hun var negativt innstilt mot konferansen på forhånd, men under åpningsmotet ble hun talsmann for de fremstormende afrikanere og ble valgt til dirigent. Konferansen ble således hennes private show og ^{hun} bærer derfor titlen Afrika-dronningen.

Torill er en grei og lynskarp dame som har sine mål klart for seg. En dame som en sikkert vil høre mer om i norsk politikk i årene som kommer.

Viðlag:

Fyrirmyndar Landsfundi er nú lokið í þetta sinn.
af lífi og sál hann fjallaði um þjóðarbúskapinn
og allan þennan vafa er sumir ekki sjá
að setja þessa framsóknar og kommúnista á
Er nokkurt vit í því.

Má ég bara spyrja. Er nokkurt vit í því.

Þessi glæsta fylking var og þægilega stemmd
en þeir margir, sem hörmuðu að komast ekki í nefnd.
Um Ingólf Möller segi ég að harður var ann hér
og hann bjargaði Ottari inn í nefndina með sér.....

Já gestrisin er okkar stjórn og engum vísað í kot
ef útlend kerling sést á ferð er veizla eins og skot.
Í höllinni við Tjörnina fær margur mettan kvið
að mata þessa fugla hefur stjórnin ekki við.

Í iðnaði og stórútgerð er geysi mikil glóð
og gaman fyrir okkur sem að reddum landi og þjóð
Í öðruvísi bjargráðum þá sýnist hverjum sitt
sumir drekka kamfóru og aðrir lampaspritt.

En Hermóður var öruggur og kom með sína kú
ja hvað skyldu þær mjólka í eitt vísitölubú?
Eins og Ólafur í Brautarholti finnst mér flest úr stíl
ef þarf 400 skrokka til að kaupa einn lúxusbíl.

Í fyrstu voru stjórn málin svo afar illa stemmd
enda flestir lögfræðingar sem stóðu að þeirri nefnd
Endurskoðun plaggsins var því tekin höndum tveim
því togararnir stóðu mest í hálsinum á þeim.

Í drætti fyrir Norðurlandi er dragnót ekki til
og dragnót er með Húsvíkingum jafnan glæfraspil.
En í Vestmannaeyjum þar er hún sko þorsksins mesta geim
og þar tína þeir rækjuna upp úr maganum á þeim.

Einna bezt á landsfundinum fannst mér fréttin sú
Þeir framleiða framleiða tóma sjálfstæðismenn á Austurlandi nú
Miðstjórnin þarf að kanna því það kæmi sér svo vel
að koma á flesta staði slíkri útungunarvél.

Hannes elskar kvenfólkið það kemur líka heim
þó ann kíki ekki lengra en bara á fæturna á þeim
og hver getur þá væni þegar komið er nú haust
konurnar í faðminn tekið nælonsokkalaust.

Hjá dónunum í austrinu á dúfan fjandi skítt
að demba á hana bombunum er þar sko ekki nýtt.
Á Þórsgötunni eiga þeir af dúfum heilan her
en Hannibal vill geyma þær í vasanum á sér.

Jón Pálmason stjórnaði hér öllu yfirleitt
allt gekk miklu betur þegar ann hugsaði ekki neitt
Bennó hann á skilið okkar allra æðsta prís
enda var hann kallaður uppí sláturhús hjá SIS.

Skipulagið ágætt fyrir okkar tímabil
ýmislegt er fjandi klárt en sumt ég tæpast skil.
Nú andast einn í miðstjórn eins og alltaf getur skeð
en þá á ann sæti í flokksráði. En þarna er ég ekki með.

Vor dýralæknir orðið fékk og tók það höndum tveim
hann talaði um kálfana og uppeldið á þeim.
Við ræðu þessa uggur fór um Heimdellingaher
Þeim hefur fundist gengið þarna talsvert nálægt sér.

Og kvenþjóðin í öllu falli er lífsins mesta ljós
ég lýk nú þessu spjalli með að færa enni hífós
og hylli ana betur þegar húnið færir að
ég held við ættum góða mín að kyssast upp á það.

Með bestu þökk fyrir
Sítast og all gott fyrir
og síðan
Þinn
Sinn Helgason

Antworten des Herrn Ministerpräsidenten Bjarni Benediktsson:

Zu 1) Meiner Ansicht nach ist die Nordatlantische Verteidigungsorganisation gegenwärtig die beste Sicherheit ^{des} Weltfriedens. Wegen der strategischen Lage Islands hat seine Beteiligung an der Organisation für sie eine ebenso grosse Bedeutung wie für Island selbst.

Zu 2) Aus alter Zeit bestehen zwischen Island und Deutschland enge kulturelle Beziehungen. Insbesondere werden wir nicht vergessen, welche Unterstützung ~~einzelne~~ ^{einzelne} deutsche Wissenschaftler ~~darüber hinaus~~ ^{darüber hinaus} in der 2. Hälfte des 19. Jahrhunderts während ~~unseres~~ ^{des} Streifes gegen Dänemark über die staatsrechtliche Stellung ~~des~~ ^{des} Islands gegeben haben. Eine grosse Anzahl von isländischen Studenten haben ihre Ausbildung ~~früher oder später~~ in Deutschland erhalten, auch jetzt, nach dem 2. Weltkrieg. In den letzteren Jahren bestehen ~~noch~~ ^{noch} sehr freundschaftliche Beziehungen zwischen den Regierungen beider Länder. Bundeskanzler Adenauer besuchte unser Land und lud meinen Vorgänger, Ministerpräsident Ólafur Thors, zu einem offiziellen Besuch in die Bundesrepublik ein. Der Besuch verlief sehr erfolgreich. Im letzten Sommer kam auch der Bundesminister für wissenschaftliche Forschung, ~~Herr~~ ^{Herr} Lenz, auf Einladung der isländischen Regierung nach Island. Wir haben auch auf ~~unser~~ ^{unser} praktischen Gebieten den guten Willen ~~und die Hilfe~~ ^{und die Hilfe} der Bundesregierung genossen und hoffen auf ~~die~~ ^{die} Fortsetzung ^{fruchtbarer Zusammenarbeit.}

Zu 3) Ja, ich war fast 1 1/2 Jahre während meiner Studienzeit in Berlin. Leider habe ich keine persönlichen Verbindungen mehr mit Bekannten aus dieser Zeit. Ich weiss nicht, wo sie geblieben sind. Ich bin aber später noch einige Male in Deutschland gewesen, ~~bsp.~~ ^{zum Beispiel} 2 mal in Berlin nach dem Kriege, und zwar vor Errichtung der Schandmauer. Obwohl ich die Mauer nicht gesehen habe, war es ein unvergessliches ^{Erlebnis}, Berlin zweigeteilt zu sehen. Ich bin immer gern in Deutschland gewesen und freue mich auf jeden neuen Besuch in Deutschland. Im letzten Sommer habe ich meinen 18-jährigen Sohn nach Deutschland geschickt, damit er seine Deutschkenntnisse verbessert.

- - - - -

Verðandi átt annat hv.
þv. ítt hvat annat
samþvilegt.

Verðandi ítt:

Fransólkungr.

Ég spægi, at es heft:
gerist ítt frá þv, at
ítt frá Fransólkungr
heft: þv: þv myndi
þv myndi þv: atla
þv: þv: vátunast:
og þv: atla: þv: á
lögunum?

Éft: vátunast.
þv: Fransólkungr þv: vátunast:
þv: þv: atla: þv: þv:

um verba skilningu en
iska efti: kill. Sjálfstums

— — — — —

Éf Sjálfst. vildi fallast
á málin, ef hann feru
forseti, þá myndi, ath.
hvort hann gæti á þat
fallist.

fræðimanna, bæði í Frakklandi og utan Frakklands, en félagsfræðingurinn Raymond Aron. Hinn 10. nóvember skrifaði hann í hið mikilmetna franska blað Lu Figaro, þar sem hann gagnrýnir harðlega stefnu Du Gaulle og fylgismanna hans, einkum að því leiti, sem þeir vilji ekki gera upp á milli Bandaríkjana og Sovét-Rússlands og telji Frakkland hafi öðlast ~~þá~~ úrslitaráð með atomvopnum sínum. Hann segir m.a.:

"Ef trúá mætti Du Gaulle, þá atti það að Frakkland hefur öðlast atomkraft haft í för með sér ~~þá~~ að álögunum ~~í~~ væri létt af. Ef orð gætú skapað veruleika og ef stjórnmál væru ekki annað en leikaraskapur þá væri þetta tilfellið. Satt að segja þá er það sem álögunum hefur af létt, hvorki kjarnorkuveldi Englendinga sem hefur ekki hjálpað Stóra Bretlandi til að ~~þá~~ leysa vandamál sín, né kjarnorkuveldi Frakka, því að þýðing þess er enn sáralítill. Enginn getur litið fram hjá stóratburðum síðasta áratugs: Arekstur Sovétmanna ~~þá~~ og Bandaríkjamanna í Kuba 1962; vinslit Kínverja og Sovétmanna sem hafa verið augljós síðan 1962; deilu Kína og Indlands, þar sem Bandaríkin og Sovétsamveldið viljandi viðurkenndu sína sameiginlegu hagsmuni; þróun Sovétsamveldisins og Austur Evrópustjórnina í ólíka átt annars vegar Kína kommúnista í aðra ~~þá~~ hins vegar. Enginn þessara atburða sem breytt hafa útliti heimsástandsins er hægt að rekja til Frakklands. Þessar staðreyndir sem Aron bendir hér á eru óumdeilanlegar, jafnrétt er hitt sem hann í grein sinni leggur höfuðáherslu á, að þær mega ekki verða til þess að menn leggja að jöfnu

8.

flabber

sovézku bræður. Fyrir röskri viku voru ~~BLZZ~~ hengd upp í Peking spjöld með þessum áletrunum:

"Skerið Kosýgin í stykki"

"Steikið ~~KÖZZZZ~~ Kosýgin"

"Sprengið Bresnev í loft upp"

Orðbragðið er svipaðast því sem Björn Þorsteinsson hafði hér í blaðinu á dögunum ^{um} Gissur ^J Jarl Þorvaldsson. ^{það} Hann andlegi skyldleiki leynir sér ekki, ^{það} enda skyldi engin ^{það} halda, að búrættuhugurinn búrættunnar vegna væri eingöngu tengdur við kommúnista, hvort heldur í Sovet-Rússlandi eða í Kína. Hér á landi harmaði ritstjóri ~~BLZZ~~ Þjóðviljans í forustugrein blaðsins á gamlársmorgun ^{það} einmitt það mest, ef hvarf búksorganna yrði til þess að búrættuhugurinn hyrfi. ^{þetta} ~~þetta~~ kynni að hafa í för með sér, ^{það} að ~~jafnvel~~ sálin ~~gæZZZ~~ glataðist. (Og væri ^{það} þó fróðlegt að heyrja hvað sálfræðingur flokksins segir ^{það} um það, sá sem á sínum tíma efaðist um að nokkur sál væri til.) ^{þetta} ~~Skylt er að geta þess, að þó að hér sé sérstaklega um kommúnista talað og tekið af þeim dæmi, þá er vafalaust rétt hjá hinum austurríska sísindamanni, að þetta hugarfar er flestum eða öllum mönnum meira eða minna áskapað.~~

því líkt tal
at evagin þrjóta - verki svo freklega í miki aðal atvritana eigna þess. lítt

Dýrð sköpunarverksins.

En er þá ekki verið að gera lítið úr ^{menningu} ~~mönnum~~ og dýrð sköpunarverksins, með því að benda á skyldleika manna og dýra með þeim hætti sem Lorenz gerir. Um þetta segir hann sjálfur í lauslegri þýðingu:

10.

hennar

möguleikum [- að sá ~~MÆIKKIK~~ hlekkur, sem menn hafa lengi
leitað eftir milli ~~mannna~~ ^{disra or} þeirrar veru, sem ~~yr~~ verulegri
mannúó sé ^{gættur, sé} einmitt við sjálfir!"

Áriun 18. júní 1963 kom sendikverra
Breta, Mr. Boothby, í skrifstofu mína
eftir mínum ósk. Ég skýrti honum frá
á sakbrævari ríkisins umudi í dag
gefa út ákæru gegn Mr. Smith skipstjóra
í Hillwood og vildi ég íformlega
~~þykkt~~ ræta við hann um mikilvægi þess,
á stjórna hans aðstættir: vit stefna.
lírtíngun: þessu opinbera máli á
sama veg og sendikverra Ísl.: London
heft: tjót mér, á tikkot: st um
einbarnal. "Írtugleiki á þessu hlut: á
leita til míjra vandræta, nema
bresta stjórna gæt: beut: á eitt hvat
annat jefn- hald gott röt, sem ég sei
ebbi, eða heft: hún vitur beut á hvarjil
sína á þessu mistökum, sem ort: t
heft: . Éginn gæt: sagt þess um úr.
slit þess máls, sem mi væri þess
hestaritt: , en ~~vet~~ þessan heft væri á
geitun framgangan málsins gegn
Mr. Smith gæt: flýtt þvi á skipit
göt: þessu losat en ella. þessu væri

þið rétt að halda utan við mi,
a.m.k. í þann veg, að engan
ádrátt, hvort þið lofoft um afheud.
í nýju skipinu væri hægt að gefa á
þessari stigi. Átalatritið væri að
hverska stjörnuin skapat: mi ebbi
nija örtugleika, sem erfitt gæti
að leysa og vildi ég því koma
þessum skotunum á leit: s, þótt
ég um undirstrikeri, að samtali
skönn væri íformlegt.

Leudilemanni lofat: þessu, talek
ebbi, að meini örtugleika mundi
geta komit upp í þessu sambandi,
en hæft: losun skipinu mjög
huga.

Helena

Séra Einar Snorrason prófastur á Stadarstað Ölduhryggjarskáld átti Ingiríði Jónsdóttir systir Stefáns biskups Jónssonar í Skálholti, Börn Pétur Einarsson landfógeti um 1550, sýslumaður og síðast prófastur í Hjarðarholti, þá kallaður Glæraugna-Pétur, Bjarni lögréttum., Þorvarður bóndi, Marteinn Einarsson biskup í Skálholti, Brandur Einarsson lögréttumaður í Hítarnesi, síðar kallaður Moldarbrandur, nafngiftin er frá Jóni biskup Arasyni, meðal barna Moldar-Brands var séra Þórður í Hjarðarholti átti Þóru Guðmundsdóttir, voru langafar hennar Þorleifur Björnsson hirðstjóri frá Skarði og Guðmundur Arason ríki á Reykhólum, börn Björn Þórðarson átti Öðdnýju Sigurðardóttir, börn Sigurður Björnsson átti Þórkötlu Þórðardóttir, börn Helga Sigurðardóttir átti Vigfús Arnason sýslum. í Bjarnarhöfn, börn Sigurður Vigfússon rektor Hólaskóla í 18 ár, síðar sýslumaður í Dalasýslu til æfiloka, átti Karítas dóttir séra Guðmundar Jónssonar prests Guðmundssonar, báðir prestar á Helgafelli í Helgafellssveit, séra Guðmundur var bróðir frú Valgerðar konu Steins biskups Jónssonar á Hólum, börn Sigurðar-sýslumanns og Karítasar, Þórkátla Sigurðardóttir átti Þorbjörn ríka Ólafsson á Lundum í Stafholtstúngum, börn Ólafur á Lundum átti 1 börn séra Sigurður Þorbjarnarson á Ragnhildi Hinriksdóttir frá Raudamel átti Ólöfu dóttir séra Reykjum, börn Ólafur hreppstjóri 2 Guðlaugs Sveinssonar í Vatnsfirði og á Lundum átti Ragnhildi Ólafsd. Rannveigar Sigurðardóttir sýslumanns frá Bakkakoti Sigurðssonar, 3 börn Ragnildur átti 3 á Hvítárvöllum, börn Guðlaugur Sigurðsson Þétur Kristinsson í 4 Pétur Kristinsson í 4 Engey, börn Gubrún Pétursdóttir átti Benedikt Sveinsson 4 átti Benedikt Sveinsson 4 Alpíngisforseta, börn Bjarni 5 séra Erlends Vigfússonar á Þáfusteini Benediktsson ráðherra átti 5 prestur í Ingaldshólspíngum, börn Sigríði Björnsdóttir 3 Ólöf Guðlaugsdóttir átti Magnús Jónsson Sigríði Björnsdóttir 3 hreppstjóra í Tjaldanesi, börn 4 Ketilbjörn Magnússon bóndi átti 4 Halldóru Snorradóttir, börn Árni 5 Ketilbjarnar átti Láru Þórðardóttir.

Þessi ættfærsla sýnir, að viderum jafnlangt komnir frá Þórkötlu Sigurðardóttir á Lundum og Þorbirni manni hennar.

Rötun nr 12. frá séra Einari á Stadarstað

Þetta hefur

2. gr. breyttist úr "reglum í samþykktum félaganna og samþykktum A.S.f" í "Lögum félaganna og lögum A.S.f".

Nýtt

4. gr. Almenna leynilega atkvæðagreiðslu skal viðhafa í stéttarfélagum stéttarsamböndum og félögum atvinnurekenda til stjórnarkjörsý og stéttarþinga, ef 1/10 fullgildra félagsmanna hvers félags óskar eftir því skriflega til félagsstjórnar.

Krafa um almenna leynilega atkvæðagreiðslu skal lögð fram minnst 6 dögum fyrir kosningar í samtökum þeim er að framan greinir og skal sú krafa vera studd minnst 1/10 félagsmanna þess félags er krafan kemur fram í. Almennar kosningar í félögunum skulu standa eigi skemur en 24 klst.

Kjörskrá sé lögð fram 12 dögum fyrir kosningar og er hverjum félagsmanni heimilt að kynna sér hana eftir nánari ákvörðun stjórna samtakanna. Séu tveir listar eða fleiri í kjöri, hefur hver listi fyrir sig rétt til að tilnefna einn mann í kjörstjórn (ath. oddam. kjörstjórna dómstólar eða heildarsamtök launþega og atvinnurekenda)?

Komi upp ágreiningur um kjörskrá einhvers félags, sem þessi lög ná til getur Félagsdómur fjallað um málið og er þá stjórn viðkomandi félags, sem krafan kemur fram í skylt að láta Félagsdómi í té öll þau gögn, sem dómurinn telur nauðsynleg til rannsóknar málsins. Ekki er þó félagsdómi skylt að taka kærur vegna kjörskrá félaga eða sambanda til greina nema minnst 1/10 félagsmanna í viðkomandi félagi sendi um það skriflega beiðni til dómsins.

Félagsdómur getur frestað kosningu í félagi meðan á slíkri rannsókn stendur, en þó eigi lengur en 14 daga frá því að kærur barst til dómsins. Komi fram kærur um meint kosningasvik ber Félagsdómi að láta fram fara rannsókn málsins og getur hann fyrirskipað endurkosningu, ef sannað verður að kærur var á rökum reist.

4. gr. verði 5. gr. o.s.frv. en við hana bætist: "Vinnuveitendum er skylt að halda eftir af kaupum stéttarfélagsgjaldi launþegans".

8. gr. bætist varðandi aðför að eignum félaga: "Félagsheimili".

N₃tt

N₃tt

11. kafli.

10. gr. kemur í stað 9. gr.

Breust

Á hverri vinnustöð, sem minnst 5 menn vinna skal úr hópi þeirra kjósa einn trúnaðarmann og ræður meirihluti atkvæða úrslitum. Á stórum og fjölpættum vinnustöðum, þar sem þrír eða fleiri trúnaðarmenn hafa verið kjörnir skulu þeir kjósa úr sínum hóp sameiginlegan trúnaðarmann, sem kemur fram fyrir þeirra hönd í sameiginlegum hagsmunamálum. Trúnaðarmaður skal geta þess, að gerðir vinnusamningar séu haldnir af atvinnurekendum og fulltrúum hans og ekki gengið á félagslegan eða borgaralegan rétt launþega.

Trúnaðarmaður hefur tillögurétt við vinnuveitendur um heilbrigðis og öryggismál á vinnustað, ef slíkum tillögum þrátt fyrir rökstuðning er hafnað af vinnuveitenda, skal trúnaðarmaður leggja málið í hendur stéttarfélags síns, sem tekur það til meðferðar. Við málsgr. sem hefst á sjálfstað vinnustöð bætist: "skrifstofur, verzlunir o.fl. Síðasta málsgr. 9. gr. falli niður.

Í 11 og 12 gr. breytist á þann hátt, að trúnaðarm. er kjörinn á vinnustað en ekki skipaður af stéttarfélagi.

W. H.
Í fyrirtækjum er hafa í þjónustu sinni að minnsta kosti
15 fullorðna verkamenn skulu settar á stofn samstarfsnefndir, ef
annað hver aðilinn óskar þess

Í minni fyrirtækjum má koma upp nefndum, þegar aðilar
koma sér saman um það. Þar sem nefnd er ekki sett á laggirnar
og því ekki unnt að framkvæma ákvæði samstarfsnefndar, geta
fulltrúi fyrirtækisins og trúnaðarmaður verkamanna rætt þau efni,
sem fjallað verður um hér að eftir. Þar sem enginn trúnaðar-
maður verkamanna er, geta verkamenn kosið sérstakan fulltrúa,
ef hjá fyrirtækinu starfa minnst 5 verkamenn.

Vinnuveitendur og verkamenn í öðrum starfsgreinum geta
gengið að þessum samningum eða hliðstæðum samningum, svo framar-
lega sem aðilar komi sér saman um það.

Samstarfsnefnd er skipuð fulltrúum eftirfarandi samtaka:

- a) Vinnuveitanda (hinnar ábyrgu rekstrarstjórnar) og þeirra
tæknifræðinga og verzlunarmanna, sem starfa hjá fyrirtækinu og
ekki eru félagar í neinum öðrum verkalyðssamtökum.
- b) Annarra starfsmanna fyrirtækisins.

Fjöldi fulltrúa er:

Í fyrirtækjum þar sem starfa		Úr hópi vinnuveit.	Úr hópi starfsm.
15 - 50	fullornir verkamenn	3	3
50 - 100	" "	4	4
100 - 300	" "	5	5
300 og fl.	" "	6	6

Hjá fyrirtækjum, þar sem fleiri en 100 fullornir starfsmenn starfa, má auka fjölda fulltrúa í samsvarandi hlutfalli samkvæmt samkenulagi.

Kosnir eru varamenn reglulegra nefndarmanna, og taka þeir sæti í nefndinni í forföllum, og ef um dauðsföll er að ræða.

Svo framfarlega sem kjörnir hafa verið trúnaðarmenn innan fyrirtækisins samkvæmt vinnusamningi, eru þeir sjálfkjörnir fulltrúar samstarfsnefndar. Séu fleiri trúnaðarmenn á vinnustað en verkamenn eiga rétt á að kjósa í samstarfsnefnd, er kosið meðal trúnaðarmanna, en sameiginlegur trúnaðarmaður er þó slltaf sjálfkjörinn nefndarmaður.

Þarfi að kjósa fleiri nefndarmenn en trúnaðarmenn eru hjá fyrirtækinu, er kosið meðal hinna, er hjá fyrirtækinu starfa.

Um kjörgengi gilda sömu skilyrði og um val trúnaðarmanna.

Í starfsgreinum, þar sem ekki eru kosnir trúnaðarmenn samkvæmt lögum þessum (9. gr.), fara fram kosningar meðal þeirra starfsmanna, sem viðurkenndir eru fyrir dagnað og unnið hafa minnst $\frac{1}{2}$ ár á sama vinnustað. Þar sem slíkir starfsmenn eru færri en 5, er kosið til viðbótar meðal þeirra verkamanna, er lengst hafa unnið þar.

Þó að verkamaður starfi sem nefndarmaður eða sem fulltrúi samkvæmt síðasta kafla fyrstu greinar, má það að sjálfsögðu ekki verða tilefni þess, að kjör hans versni.

Fulltrúar eru kjörnir til eins eða tveggja ára í senn, en hætta þó sjálfkrafa í nefndinni, ef þeir hætta að vera trúnaðarmenn eða starfsmenn fyrirtækisins.

Rétt til að kjósa fulltrúa fyrir flokk (b) hafa allir fullorðnir starfsmenn innan þess hóps.

Um kosningu fulltrúa starfsmanna, annarra en framkvæmdastjórnar, í flokk (a) gildir sérstakur samningur við stéttarfélag þeirra.

Nefndinni er ætlað að vera vettvangur samvinnu, ráðgjafar og upplýsinga. Verkefni samstarfsnefndar eru eftirfarandi:

a) Í því skyni að efla framleiðsluna á nefndin að fjalla um verkefni, sem varða hagkvæman rekstur, þar á meðal notkun tæknilegra hjálpargagna, skipulagningu vinnunnar, efnissparnað, *vinnuathugasemir* og slíkt, þannig að stefnt sé að slíkri skipulagningu vinnunnar, að framleiðsluafköstin verði aukin sem mest með það fyrir augum að lækka framleiðslukostnað, stuðla að lágu vöruverði og vinna fyrirtækinu, starfsmönnum þess og þjósfélaginu í heild gagn.

Nefndin á auk þess að stuðla að sem bestri starfsmenntun innan fyrirtækisins.

b) Í því skyni að bæta sem mest vinnuskilyrði og um leið auka starfsgleði manna á nefndin að fjalla um mál, sem varða aðbúð verkamanna, öryggi, heilbrigði og starfsöryggi og enn fremur svipuð mál, sem varða vinnuskilyrði.

Ef horfur eru á, að verkamönnum verði fækkað eða rekstri fyrirtækisins breytt, á nefndin að fjalla um slík mál með eins löngum fyrirvara og unnt er í því skyni að draga sem mest úr óþægindum, sem þau kynnu að baka þeim starfsmönnum, sem yrðu fyrir þessu

e) Í því skyni að vekja sem mestan áhuga starfsmanna á rekstri fyrirtækisins ber vinnuveitanda að veita samstarfsnefndinni þær upplýsingar um fjárhag fyrirtækisins og aðstæðu þess samanberis við hliðstæð fyrirtæki, sem þýðingu hafa fyrir framleiðsluskilyrði og sölumöguleika yfirleitt. Upplýsingar um reikninga fyrirtækisins á að veita í sama mál og veittar eru hluthöfum með reikningsyfirlitinu, sem lagt er fyrir venjulegan árlegan aðalfund fyrirtækisins. Ekki má krefjast upplýsinga um önnur mál, ef það gæti skaðað hagsmunum fyrirtækisins. Né heldur má krefjast upplýsinga um einkamál.

Fulltrúar verkamanna geta sjálfir borið fram tillögur um endurbætur á framleiðslunni, og á nefndin að athuga slíkar uppástundur, sem bornar eru fram af verkamönnum fyrirtækisins.

Eftir því sem unnt er, eiga nefndirnar að vinna að því, að láta sé út um ágreiningsmál með umræðum í nefndinni til þess að koma á og viðhalda góðum skilyrðum og vinnufriði í hverju einstöku fyrirtæki.

Samstarfsnefndirnar geta ekki fengist við mál, er varða heildarsamninga, gerð þeirra, framlengingu, uppsögn, túlkun eða

breytingar á þeim.

Samstarfsnefnd heldur venjulega fund einu sinni ársfjórðungslega. Formaður nefndarinnar er einn þeirra fulltrúa, sem vinnuveitendur hafa útnefnt, varaformaður er kosinn úr hópi starfsmanna. Ritari er kosinn af flokkunna báðum.

Saki formaður ekki fund, stjórnaar varaformaður honum.

Formaður, varaformaður og ritari sendja dagskrá fundanna sameiginlega, og skal senda hana hverjum nefndarmanna í síðasta lagi 3 dögum áður en fundur er haldinn.

Halda má aukafund, ef annar hópurinn ber fram beiðni um það og tilgreinir þau mál, sem hann óskar eftir, að tekið verði fyrir. Formanni ber þá að sjá um, að boðað sé til fundar með 8 daga fyrirvara.

Þegar fjallað er um sérstök mál, má nefndin kalla á sinn fund einhvern starfsmann fyrirtækisins, sem sérþekkingu hefur á þeim málum, ef annar hver hópurinn ber fram ósk um það. Samstarfsnefndirnar geta einnig kallað á sinn fund aðra sérfræðinga og leitað álits þeirra um þessi mál, ef báðir hópar eru sammála um það.

Samstarfsnefndin getur kosið sérstakar undirnefndir eða sérstaka sérfræðinga til að fjalla um ákveðin verkefni, ef samkomulag er um það. Bæði undirnefndir og sérfræðingar eiga að flytja nefndinni skýrslur um störf sín.

Fundir eru venjulega haldnir utan vinnutíma, og vinnuveitandi greiðir fulltrúum verkamanna og starfsmanna þóknun, þrefalt dagvinnukaup verkamanna, fyrir venjulegan fund. Sama þóknun er greidd fyrir aukafundi, sem boðað er til samkvæmt ósk vinnuveitanda.

Ef haldinn er fundur í vinnutíma samkvæmt ósk vinnuveitanda, má það ekki hafa í för með sér tekjumissi fyrir fulltrúa verkamanna.

Ritari heldur fundargerðabók um umræður í samstarfsnefnd, og í lok fundarins undirrita hana formaður, varaformaður og ritari.

Samstarfsnefnd flytur starfsmönnum og verkamönnum fyrirtækisins skýrslu um störf sín, eftir því sem henta þykir. Þar sem upplýsingar um málefni fyrirtækisins geta verið trúnaðarmál, eru nefndarmenn samstarfsnefndanna bundnir þagnarskyldu um þær

upplýsingar, sem skýlaust eru veittar sem trúnaðarmál.

Þannkostnað, sem hlýst af störfum samstarfsnefnda, greiða hin einstöku fyrirtæki, sem einnig eiga að sjá um viðunandi fundarstað.

Þessi samningur getur ekki á neinn hátt rýrt gildi þeirra heildarsamninga, sem í gildi eru.

Við 18. gr. bætist: Einnig er þeim, sem að vinnustöðvun standa óheimilaðar allar þær aðgerðir, sem valda truflunum, skemmdum eða öðru tjóni hjá þeim, sem ekki eru beinir aðilar að viðkomandi vinnustöðvun. Óheimilt er að leggja niður vinnu við varðveislu verðmæta, sem til eru orðin áður en vinnustöðvun hefst.

Þar sem margir starfshópar eiga samningsaðild að einni atvinnugrein, er óheimilt að stöðva þá atvinnugrein með endurteknum vinnustöðvunum hinna einstöku starfshópa.

W 5 H

78-4

Til viðbótar og skýringar frétt frá ráðuneytinu 4. janúar s.l., um að framkvæmd verke á Keflavíkurflugvelli hafi nú í fyrsta sinn verið ákveðið í fullu samráði við ríkisstjórnina, skal þetta tekið fram:

Samningar þeir, sem sagt var frá í fréttatilkynningu 4. jan. s.l. voru hinir fyrstu sem gerðir hafa verið milliliðalaust milli íslenskra verktaka og varnarliðsins. Ríkið er meðeigandi í Aðalverktökum s/f., sem voru aðili að samningunum.

Íslenska ríkisstjórnin hefir nú rétt til að láta fulltrúa sinn sitja á öllum fundum um verksamninga.

Tillaga

1. Prime-contractor.

Sameinaðir verktakar, framlag og eignarhluti	20%
Almenna Byggingarfélagið, framlag og eignarhluti	20%
Reginn h.f., framlag og eignarhluti	20%
Ríkissjóður, ef til vill	40%

Ef ríkisstjórnin telur ekki þörf á eða æskilegt að ríkissjóður sé meðeigandi, gæti hlutfélagið orðið þannig:

Sameinaðir verktakar	33 1/3 %
Almenna Byggingarfélagið	33 1/3 %
Reginn h/f.	33 1/3 %

Prime-contractor kaupir vélar og yfirtekur ástöðu Metcalfe-Hamilton og annast viðskipti við Bandaríkjamenn á sama eða svipaðan hátt og Metcalfe-Hamilton hefur gert hingað til, og hefur fyrir þessi störf tekjur, sem nánar verða ákveðnar, sennilega í svipuðu formi og Metcalfe-Hamilton hefur.

2. Framkvæmd verka yrði aðallega og e.t.v. eingöngu í höndum sameinaðra verktaka eins og nú er. Þó þannig, að Reginn h.f. kemur inn sem meðstarfsfélag í sameinaða verktaka á sama grundvelli og Almenna Byggingarfélagið hefur nú þar, eða 10% af heildarstarfsmagni.

Reginn h.f. hefur þó þá sérstöðu, að hann situr fyrir um höggsteypuframkvæmdir, ef einhverjar verða.

Tillaga

1. Prime-contractor.

Sameinaðir verktakar, framlag og eignarhluti	20%
Almenna Byggingarfélagið, framlag og eignarhluti	20%
Reginn h.f., framlag og eignarhluti	20%
Ríkissjóður, ef til vill	40%

Ef ríkisstjórnin telur ekki þörf á eða æskilegt að ríkissjóður sé meðeigandi, gæti hlutafélagið orðið þannig:

Sameinaðir verktakar	33 1/3 %
Almenna Byggingarfélagið	33 1/3 %
Reginn h/f.	33 1/3 %

Prime-contractor kaupir vélar og yfirtekur ástöðu Metcalfe-Hamilton og annast viðskipti við Bandaríkjamenn á sama eða svipaðan hátt og Metcalfe-Hamilton hefur gert hingað til, og hefur fyrir þessi störf tekjur, sem nánar verða ákveðnar, sennilega í svipuðu formi og Metcalfe-Hamilton hefur.

2. Framkvæmd verka yrði aðallega og e.t.v. eingöngu í höndum sameinaðra verktaka eins og nú er. Þó þannig, að Reginn h.f. kemur inn sem meðstarfsfélag í sameinaða verktaka á sama grundvelli og Almenna Byggingarfélagið hefur nú þar, eða 10% af heildarstarfsmagni.

Reginn h.f. hefur þó þá sérstöðu, að hann situr fyrir um höggsteypuframkvæmdir, ef einhverjar verða.